

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Krzykosy za rok 2021

Krzykosy, kwiecień 2022

1. WSTĘP

Gospodarka odpadami komunalnymi należy do zadań własnych gminy, realizowana jest zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 888 ze zm.).

Od roku 2013 po nowelizacji ustawy odbiorem odpadów z nieruchomości zamieszkałych zajmuje się gmina, w związku z czym Rada Gminy Krzykosy powołała uchwały regulujące gospodarowanie odpadami na terenie Gminy Krzykosy.

Przedstawione poniżej informacje stanowią roczną analizę gospodarki odpadami komunalnymi, sporządzoną w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy Krzykosy.

Zakres analizy obejmuje zgodnie z art. 9tb wymienionej na wstępie ustawy:

- możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania;
- potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych;
- liczbę mieszkańców;
- liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12;
- ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy;
- ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych odbieranych z terenu gminy oraz powstających z przetwarzania odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

2. OCENA MOŻLIWOŚCI TECHNICZNYCH I ORGANIZACYJNYCH GMINY KRZYKOSY W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI

2.1 Możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Gmina jest członkiem Porozumienia Międzygminnego, w którego skład wchodzi 22 gminy. Gmina posiada udziały w spółce „Zakład Gospodarki Odpadami” Sp. z o.o. w Jarocinie.

Gminy należące do porozumienia międzygminnego.

Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarką odpadami komunalnymi w roku 2022 wynikają wyłącznie z potrzeby doskonalenia systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na obszarze Gminy Krzykosy, co sprowadza się przede wszystkim do stworzenia Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK). Działania związane z tworzeniem PSZOK są prowadzone. Gminie udało się pozyskać dofinansowanie od Prezesa Rady Ministrów za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego na wybudowanie PSZOK-u z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego.

2.2 Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

W dniu 12 lipca 2021 roku zawarto umowę z firmą FBSerwis S.A., ul. Siedmiogrodzka 9, 01-204 Warszawa na okres od 1 lipca 2021 r. do 30 czerwca 2022 r. Tak jak w roku poprzednim, firma FBSerwis S.A. podpisała umowę z podwykonawcą, którym zostało Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Artur Zys Pławce 5a, 63-000 Środa Wielkopolska. Umowa obejmuje transport oraz zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych z terenu Gminy Krzykosy, w sposób zapewniający osiągnięcie odpowiednich poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Koszty poniesione w 2021 r. w związku z odbiorem, transportem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych położonych na terenie Gminy Krzykosy wyniosły: 2.736.448,87 zł. Jest to wzrost w porównaniu do zeszłego roku o 503.443,96 zł.

2.3 Liczba mieszkańców oraz liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12.

Jak wynika z deklaracji złożonych w 2021 r. przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych, systemem gospodarowania odpadami komunalnymi objętych było 1945 gospodarstw domowych, co stanowi spadek w stosunku do roku ubiegłego o 27 posesji. Od 1 stycznia 2020 roku wszyscy mieszkańcy gminy zobligowani zostali do złożenia nowej deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, na podstawie której wygasła możliwość gromadzenia odpadów w sposób nieselektywny z dniem 1 stycznia 2021 roku. Zatem Gmina Krzykosy wypełniła obowiązek zmiany systemu z rocznym wyprzedzeniem. Obecnie na terenie gminy możliwe jest tylko i wyłącznie gospodarowanie odpadami komunalnymi w sposób selektywny. Zobligowane do tego są również nieruchomości zamieszkałe, czyli firmy i przedsiębiorstwa, od których odbierane są odpady komunalne poza systemem gminnym.

Gmina prowadzi na bieżąco działania związane z ujawnianiem właścicieli nieruchomości, którzy nie złożyli deklaracji lub u których dane zawarte w deklaracji budzą wątpliwości. Poza systemem znajdują się nieruchomości niezamieszkałe położone na terenie Gminy Krzykosy, które mają podpisane umowy z podmiotami wpisanymi do rejestru działalności regulowanej na terenie gminy.

2.4 Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy w roku 2021

Odpady komunalne na terenie gminy zbierane są w postaci selektywnej. W skład odpadów zbieranych selektywnie wchodzi: papier, szkło, tworzywa sztuczne oraz bioodpady. Odpady zbierane w systemie selektywnym są gromadzone w workach (odpady segregowane) oraz pojemnikach (pozostałe odpady). Na terenie Gminy Krzykosy ze strumieni odpadów komunalnych wydzielane są również tzw. odpady problemowe w postaci zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużyte opony od samochodów osobowych, meble i pozostałe odpady wielkogabarytowe. Odpady problemowe zostały odebrane od mieszkańców trzykrotnie w ustalonych terminach. Ponadto szkoły z terenu Gminy Krzykosy prowadziły selektywną zbiórkę odpadów (puszki aluminiowe, baterie, nakrętki) w ramach konkursu prowadzonego przez ZGO Sp. z o.o. w Jarocinie.

Ilość i rodzaj odpadów komunalnych odebranych z nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Krzykosy w roku 2021:

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Ilość odebranych odpadów w 2021 roku w Mg
20 01 01	Papier i tektura	105,380
20 01 02	Szkło	90,100
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	182,360
20 01 34	Baterie i akumulatory	1,055
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	3,420
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	0,260
20 01 39	Tworzywa sztuczne	98,040
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1652,920
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	73,240
16 01 03	Zużyte opony	18,140
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	0,650
15 01 04	Opakowania z metali	0,097
	łącznie	2.225,66

2.5 Osiągnięty poziom recyklingu

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2361) określone zostały poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, które Gminy są obowiązane osiągnąć począwszy od 2021 roku. Poniżej przedstawiona została tabela obrazująca wymagane do osiągnięcia poziomy recyklingu na dane lata.

	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia [%]								
	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.	2028 r.	2029 r.
Papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło	20	25	35	45	55	56	57	58	59

Sam poziom recyklingu, zgodnie z wejściem w życie rozporządzenia z dnia 3 sierpnia 2021 r. (Dz. U. z 2021 r., poz. 1530), oblicza się dla gmin według następującego wzoru:

$$P = \frac{M_r}{M_w} \times 100 \%$$

gdzie:

P - poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, wyrażony w %,

M_r - łączna masa odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi, wyrażona w Mg,

M_w - łączna masa wytworzonych odpadów komunalnych, wyrażona w Mg,

Na podstawie podanych wzorów dokonano następujących obliczeń:

$$P = \frac{M_r}{M_w} \times 100 \%$$

$$P = \frac{746,7847}{2596,1739} \times 100 \%$$

$$P = 28,76 \%$$

$$P \approx 29 \%$$

Dane niezbędne do obliczeń pobrane zostały ze sprawozdań składanych do Urzędu Gminy Krzykosy za rok 2021 od podmiotów odbierających i przekazujących do zagospodarowania odpady komunalne w Gminie.

Jak wynika z powyższych danych, Gmina Krzykosy przekroczyła wymagany do osiągnięcia poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych o 8,76 %. Świadczy to o dużej świadomości mieszkańców w kwestii segregowania odpadów i prawidłowego ich przekazywania firmie odbierającej, a także o efektywnej pracy punktu przyjmującego odpady i poddającego ich recyklingowi. Zdecydowana większość odpadów została poddana innym niż składowanie procesom przetwarzania.

2.6 Analiza finansowa systemu gospodarowania odpadami komunalnymi

Koszty funkcjonowania systemu w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. wyniosły 2.843.253,78 zł. Wpłat dokonano na kwotę 2.487.943,63 zł. Zaległości wyniosły 118.530,55 zł. Nadpłata na koniec roku 2021 wyniosła 19.935,26 zł.

W roku 2021 (do końca sierpnia) obowiązywała następująca miesięczna stawka za gospodarowanie odpadami komunalnymi od mieszkańca:

	GOSPODARSTWO Z ZADEKLAROWANYM KOMPOSTOWNIKIEM PRZYDOMOWYM	GOSPODARSTWO BEZ ZADEKLAROWANEGO KOMPOSTOWNIKA PRZYDOMOWEGO
KWOTA MIESIĘCZNA OD MIESZKAŃCA	28,00 zł	32,00 zł

Uchwałą nr XXVI/251/2021 z dnia 22 czerwca 2021 r. Rady Gminy Krzykosy w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym na terenie Gminy Krzykosy zwiększono opłatę miesięczną w następujący sposób:

	GOSPODARSTWO Z ZADEKLAROWANYM KOMPOSTOWNIKIEM PRZYDOMOWYM	GOSPODARSTWO BEZ ZADEKLAROWANEGO KOMPOSTOWNIKA PRZYDOMOWEGO
KWOTA MIESIĘCZNA OD MIESZKAŃCA	36,00 zł	38,00 zł

Opłata ta została wprowadzona od września 2021 roku, o czym wszyscy mieszkańcy zostali powiadomieni już w lipcu.

Analogicznie ustalono również stawkę podwyższoną w przypadku niedopełnienia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny w wymiarze 76,00 zł od mieszkańca na miesiąc.

Nastąpiło zatem podwyższenie miesięcznych stawek uiszczanych przez mieszkańców o 8,00 zł od mieszkańca w przypadku gospodarstwa domowego z zadeklarowanym przydomowym kompostownikiem oraz o 6,00 zł w przypadku braku zadeklarowania kompostowania odpadów.

Podwyższenie stawki miesięcznej było konieczne ze względu na nieustanny wzrost opłat za odpady dostarczane do punktu przyjmującego odpady komunalne oraz w związku z inflacją spowodowaną sytuacją epidemiczną wywołaną panowaniem wirusa SARS-COV 2.

Zapis art. 6r ust. 2da pkt. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach od 23 września 2021 roku pozwolił na pokrycie części kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi z budżetu gminnego, nie pochodzącego z wpływów uzyskanych od mieszkańców, w związku z czym Rada Gminy Krzykosy podjęła stosowną uchwałę w dniu 25 listopada 2021 roku (Nr XXXII/291/2021), ponieważ wpływy od mieszkańców były niewystarczające na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu.

3. WNIOSKI

Gmina Krzykosy wdrożyła i z należytą starannością realizuje obowiązki w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi narzucone przez ustawę o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Co bardzo istotne, nie tylko został osiągnięty wymagany poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, ale został przekroczony. Daje to nadzieję na kolejne lata w kwestii ograniczania składowania i magazynowania odpadów oddawanych przez Gminę Krzykosy.

Należy zwrócić uwagę, że koszty poniesione przez Gminę w związku ze świadczeniem usług związanych z odbiorem, transportem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z roku na rok wzrastają.

Celem ograniczenia kosztów Gmina Krzykosy zamierza wprowadzić wzmożone kontrole odpadów przekazywanych przez mieszkańców.

Działaniem priorytetowym dla Gminy w roku 2022 będzie utworzenie Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.